

№ 9/1965.

FINANSUTSKOTTETS betänkande № 9/1965 med anledning av Ålands landskapsstyrelses framställning till Ålands landsting med förslag till första tillägg till ordinarie inkomst- och utgiftsstaten för landskapet Åland under år 1965 (14/1965).

Med anledning av ovannämnda framställning, varöver Landstinget inbegär utskottets utlåtande, får utskottet, som i ärendet hört Landstingets Talman Thorvald Eriksson, äldre landskapssekreteraren Jan-Erik Lindfors och chefsläkaren Gunnar Hellström, värdsamt anföra följande:
9 Ht.II:27. För arkitekturtävling beträffande självstyrelsegården och landskapets hotellanläggning.

Senaste höst framlades resultatet av en tävling mellan arkitektstuderande i Helsingfors och Göteborg, gällande utformningen av Mariehamns centrum. Ehuru de för tävlingen lämnade detaljuppgifterna icke i alla avseenden voro riktiga, visade dock tävlingsbidragen, att en totalplanering av stadens centrum kunde medföra en mera lyckad lösning än vad den nu gällande stadsplanen ger möjlighet till. Mariehamns stad tillsatte därför en kommitté för utredning av denna fråga, och föreslog denna kommitté en arkitekturtävling, som skulle gå ut på en sådan totallösning. Tävlingen skulle också innefatta tävlingsförslag för självstyrelsegården och landskapets hotellanläggning.

För ändamålet anvisade Landstinget vid höstsessionen 1964 ett anslag om 40.000 mk, som dock visat sig otillräckligt. Anslaget kunde dessutom icke utnyttjas under år 1964, varför landskapsstyrelsen nu föreslår upptagande av ett nytt anslag om 56.000 mk för ändamålet, varvid det tidigare anslaget skulle förfalla. Totalkostnaden för tävlingen beräknas till 70.000 mk. Då huvudparten av tävlingsuppgifterna gäller självstyrelsegården och hotellanläggningen, beräknas c. 60.000 mk motsvara deras andel i totalkostnaderna medan 10.000 mk kunde beräknas motsvara stadsplaneuppgiften i tävlingen. Med hänsyn härtill anser utskottet, att 60.000 mk borde anvisas för ändamålet.

10 Ht.II:6.

Ålands centralsjukhus förömygnadsarbeten.

Ehuru Ålands centralsjukhus' byggnader är knappa 12 år gamla, har det visat sig, att vissa utrymmen numera är alltför trånga. Detta gäller framför allt röntgenavdelningen,

laboratoriet och polikliniken. Också antalet patientplatser är i dagens läge för litet enligt den målsättning, som numera uppställs för sjukvården. Å andra sidan har framstegen inom tuberkulosvården medfört, att inom sanatoriets byggnad finnas disponibla utrymmen, som numera endast delvis eller icke alls användas. Dessutom finnes disponibla utrymmen i personalbostadsflygeln.

Med tanke på de disponibla utrymmena inom sanatoriet och personalbostadsflygeln bör en totallösning för sjukhusets om- och tillbyggnad utarbetas med sikte på en sådan utvidgning av centralsjukhusets utrymmen, att de olika avdelningarna erhålla för nutida arbetsförhållanden tillräckliga utrymmen. Därvid synes det icke vara nog med att sjukhusets egna behov beaktas, utan sjukvården i landskapet överhuvud bör undersökas och nödig omorganisation av densamma planeras. Det torde bliva svårt att besätta de kommunala läkartjänsterna i landskapet med nuvarande distriktsindelning i framtiden och det samma torde också gälla distriktsläkartjänsten i skärgården, då den närmast blir vakant. För en sådan totallösning har dock tillräcklig utredning icke tillsvidare framlagts, varför dess förverkligande icke ännu kan ske.

Landskapsstyrelsens förslag avser att råda bot på de största olägenheterna vid sjukhuset genom en interimistisk lösning. Genom de föreslagna åtgärderna kommer röntgenavdelningen och laboratoriet att beredas avsevärt bättre utrymmen, om ock önskemål om ytterligare utrymme för vardera synas berättigade. Polikliniken kommer däremot icke att få nämnvärd nytta av ändringarna. I sanatoriet kommer endast matsalen och arbetsterapirummen att beröras av centralsjukhusets utvidgning tillsvidare. För poliklinikens utvidgning erfordras en tillbyggnad, som kan ske i form av en förbindelseled mellan de båda sjukhusen, men denna tillbyggnad måste tillkomma inom ramen för en totallösning av sjukhusets tillbyggnad.

Utskottet omfattar landskapsstyrelsens förslag med tanke på, att på detta sätt de största olägenheterna snabbt kan avlägsnas. Den fortsatta utredningen av hithörande frågor bör dock utan dröjsmål föras vidare för att om- och tillbyggnaden av sjukhuset skall kunna förverkligas i lämpliga etapper. Då de kommunala kostnadsandelarna blir betydande, bör investeringsutgifterna fördelas såvitt möjligt på flera år. Ehuru

någon besparing i totalutgifterna knappast uppstår på det sättet, torde det dock vara lättare för kommunerna att erlägga kommunandelarna om de fördelas över en längre tid.

10 Ht.VII:1.

Inköp av skärgårdshemmanet Björkör i Föglö för naturskyddsändamål.

Utskottet finner av de i detta ärende avgivna sakkunnigutlåtandena, att Björkör hemman har utomordentlig betydelse som naturskyddsområde, icke blott för landskapet utan även för hela landet. Det sagda gäller hemmanets skärgårdsområde i dess helhet och i synnerhet i dess betydelse som komplement till den av landskapet tidigare ägda yttre skärgården. En lycklig omständighet är i detta fall dessutom att hemmanets tidigare ägare energiskt fredat området för att bereda fågellivet och naturen möjligheter till ostörd existens. Härigenom är området i dag bibehållet i ett naturligt tillstånd, som man numera sällan kan påträffa ens så långt ut i skärgården.

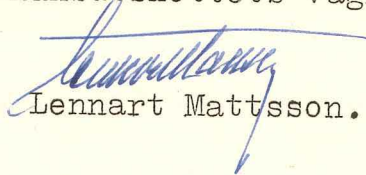
Björkör hemman erbjuder sålunda de bästa betingelser för ett naturskyddsområde och ett område för vetenskaplig verksamhet. För att dessa syftemål skall kunna uppnås, är det enligt utskottets mening absolut nödvändigt, att området fortsättningsvis isoleras från turism och annan fritidsverksamhet. Isoleringen bör dock icke hindra naturvänner att besöka området, blott det kan ske under betryggande övervakning. Också i detta avseende är området lämpligt, ty läget medför att ögruppen icke är alldeles lättillgänglig för dem, som göra utfärder i skärgården.

Utskottet anser också de på hemmanet befintliga byggnaderna till en del vara av kulturhistorisk betydelse, varför de icke borde tillåtas förfalla. Då anvisande av anslag för deras istandsättande och underhåll förutsätter en närmare undersökning av dem, kan utskottet dock icke i detta skede föreslå upptagande av nödigt tilläggsanslag för detta ändamål. Utskottet emotser emellertid att landskapsstyrelsen närmare utreder denna fråga och gör förslag om anvisande av medel för ändamålet i 1966 års budget.

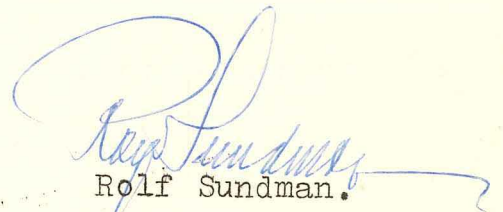
Då utskottet anser att Björkör hemman bör inköpas för att bevaras i landskapets ägo, emotser utskottet, att landskapsstyrelsen till landstingets höstsession inkommer med förslag till landskapslag om hemmanets bildande till naturskydds-

-5-

finansutskottets vägnar:

Lennart Mattsson.

Rolf Sundman.

Närvarande i utskottet: ordföranden Lennart Mattsson, viceordföranden Evald Häggblom samt ledamöterna Gunnar Häggblom, Leandersson och Lindfors.